

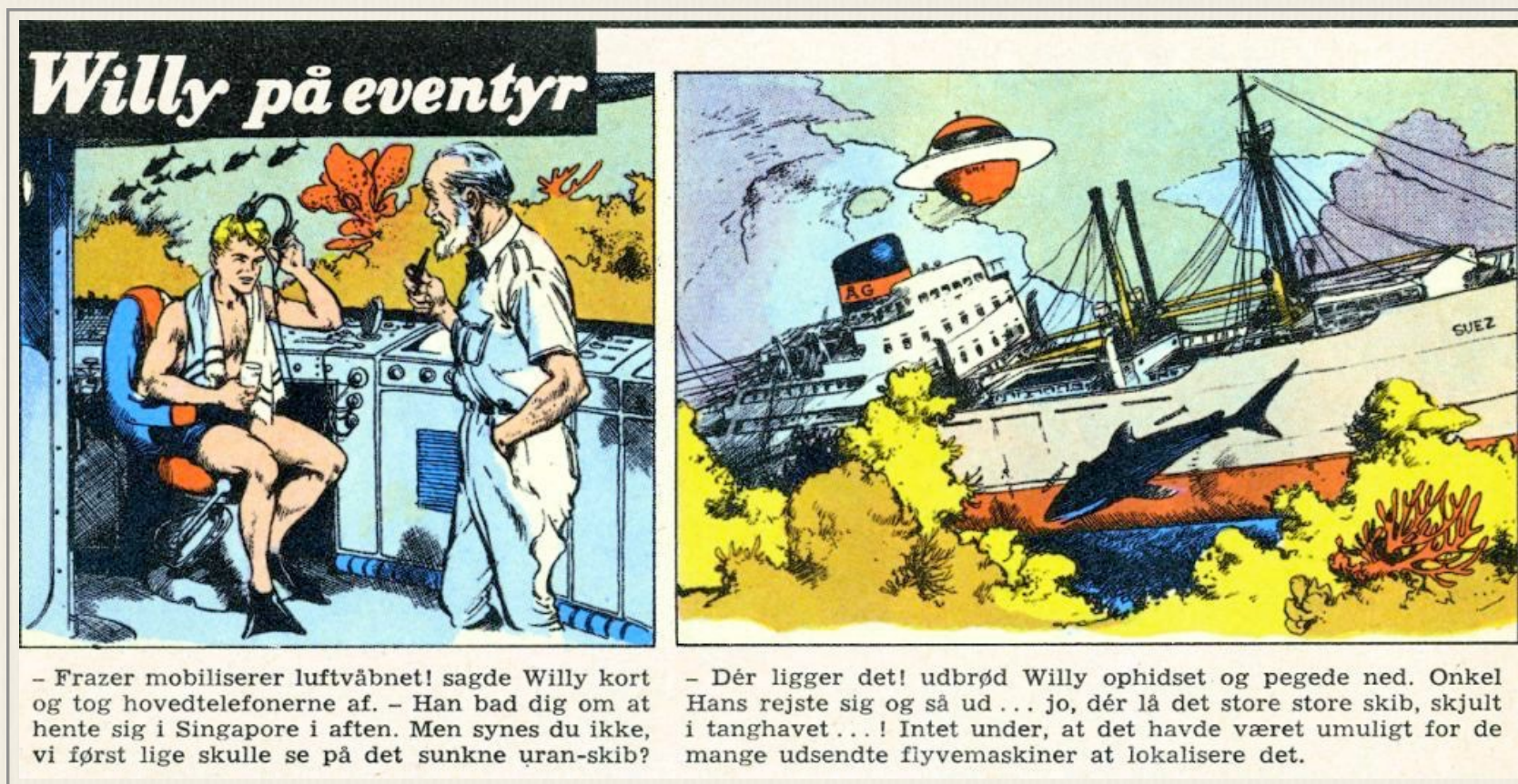
12. december Grisefødsel

Det er blevet rigtig koldt, så jeg trækker skindhuen godt ned over ørerne. Jeg er på vej over til Niels Kresjan, for at se om han kan lege. Det er ikke altid han kan, for han skal hjælpe meget til med arbejdet på gården, og så deler han også blade ud en gang om ugen. Han kommer nu ikke ind til os, for vi får ikke blade. Far mener, at vi ikke bør fylde os for meget, med det han kalder kulørte blade, så det er altid ekstra godt at besøge Niels Kresjan, for så kan jeg bladre i gamle numre af både "Hjemmet", "Familie Journalen" og "Billed Bladet". Jeg synes, det er spændende at se alle farvebillederne, især hvis de er fra fremmede lande, men også tegneserierne er sjove. Villy på Eventyr er rigtig god.

Det er en stor gård Niels Kresjans bor på, den har fire længer, som er bygget med bindingsværk og taget er lavet af strå. Hans far hedder Anders og hans mor Dagmar og de er vældig flinke. Det lugter ikke altid så godt på gården på grund af alle de dyr, de har, men når jeg har været der lidt, lægger jeg ikke så meget mærke til det mere. Vi må lege overalt på gården, næsten. Den store traktor må vi ikke røre, men ellers er der mange steder, hvor det er skægt at lege. Om sommeren er vi med til at høste, og vi får lov til at komme op på halmloftet, når halmen bliver smidt op. Engang lavede vi en lang smal gang i halmen og for enden af gangen,

borede vi ud til en hule. Vi lavede det hele, mens de voksne arbejdede, men da de så, hvad vi havde lavet, fik vi at vide, at det var rigtig farligt, tænk hvis halmen var væltet ned over os. Så efter den tid, var halmloftet et forbudt område for os. Nu om vinteren leger vi mest inde og det er så hyggeligt at lege i deres dagligstue. Den er lille og der er meget lavt til loftet. Om vinteren bruger de kakkelovn til at varme stuehuset op med, men der er kun varmt i køkkenet og i den stue, hvor kakkelovnen står. Den giver en rigtig god varme, som er helt anderledes end hjemme hos os, hvor vi har centralvarme. De bruger også kakkelovn hos min farmor og farfar, og mor synes, at kakkelovnsvarmen er alt for stikkende, men jeg kan nu godt li', når der er rigtigt varmt.

Da jeg kommer ind i køkkenet, er Dagmar ved at lave kaffe, den lugter ikke helt som hjemme. Mor sir', at det er fordi Dagmar bruger Richserstatning i kaffen, og det gør mor ikke. Jeg ville nu ønske, hun gjorde, fordi Niels Kresjan har sådan nogle fine samlemapper fyldt med Richsbilleder.

Jeg spør' Dagmar, hvor Niels Kresjan er henne.

- Han er ovre i grisehuset, sir' hun. – vi har en gris, der er ved at fare.

- Fare! Er grisen i fare?

- Nej, selvfølgelig ikke, Peter. At grisen skal fare betyder, at grisen skal føde. Gå du bare derover og kig.

Jeg går igen ud i kulden, og på hjørnet ind til grisehuset ligger lokummet. Niels Kresjan har ikke badeværelse og wc, som vi har hjemme. De må bruge deres lokum, som bare er et lille rum, hvor der ved den ene væg er en kasse med hul i. Der skal man så ind og sidde, når man skal på toilettet og bagefter tørre enden med avispapir. Niels Kresjan synes, det er meget normalt, men jeg bryder mig ikke om at komme på deres lokum. Der lugter ikke godt, og jeg synes, det er ulækkert, så jeg plejer gerne at gå hjem, hvis jeg skal på toilet.

*

Inde i grisehuset finder jeg Niels Kresjan og Anders, som står inde ved en stor, tyk gris. Den ligger på siden i halmen og grynter af og til. Anders ser lidt alvorligt på den.

- Nu må de da snart komme! sir' Anders, men Niels Kresjan gider ikke vente, så han springer ind til nogle små pattegrise i en anden sti. Han tar' en af dem op i hænderne og rækker den frem mod mig.

- Vi du ikke prøve at bære den?

- Nej, sir' jeg.

Jeg tør ikke ha' sådan en levende gris i hænderne.

- Så er det nu, det sker, drenge!

Det er Anders, der råber, og vi skynder os hen til den tykke so. Lige idet vi kommer derhen, kommer der en lille gris ud af enden på grisen. Anders tager den op og tørrer den af med lidt halm. Nej, hvor er den sød! Bagefter lægger han den lille nyfødte gris ind under en lampe, så den kan holde varmen.

- Kom Peter. Vi skal ind og se, når den næste kommer.

Niels Kresjan og jeg klatrer med lidt besvær over brædderne ind i grigestien, og vi står nu inde hos grisen sammen med Anders.

- Så! Nu kommer den næste.

Ganske rigtigt. Svups – så kommer der igen en lille lyserød gris.

- Lige ud af røvhullet, griner Niels Kresjan.

Han er nogle gange lidt fræk.

Niels Kresjan får lov til at tørre grisen af med halmen. Bagefter rækker han den over til mig.

- Prøv at mærke hvor blød den er.

Jeg er ikke meget for det, men tager alligevel den lille nyfødte gris i hænderne. Den er godt nok meget blød.

- I må heller' lægge den over under lampen, så den ikke bliver kold, sir Anders, og det gør vi så.

Det varer ikke længe før den næste lille gris ser dagens lys og sådan bliver det ved. Da Niels Kresjan og jeg forlader grisehuset, er der kommet 8 små pattegrise. Det er mange, synes jeg, men Niels Kresjan mener, at der da gerne skulle nå at

komme 14 grise.

- 14 grise!

Det er ikke til at forstå, at der kan være så mange pattegrise inde i maven på den store so. Godt nok var hun tyk, men alligevel...

Hvordan var det i virkeligheden?

Her er gården hvor Niels Chr. boede sammen med sine søskende og forældre. Gården ligger lige overfor mejeriet, man kan lige skimte mejeriets høje skorsten nederst i højre hjørne.

Svinestalden ligger til venstre for selve gården og bagved den er et lille hus, hvor Niels Chr.'s farmor Anna boede. Anna passede et lille ishus, som lige kan ses nedenfor huset.

Niels Christian i midten sammen med sin storebror Knud og hans lillesøster, som altid blev kaldt "Søster". På det andet billede er det mig med grisestalden i baggrunden.

Kaffeerstatning

Kaffeerstatning var noget, der blev brugt under Besættelsen, da det blev så godt som umuligt at fremskaffe kaffe.

Den blev fremstillet af enten korn, roer, cikoriens pælerod eller bygmalt og en lille anelse kaffe. I rigtig dårlige tider var der slet ingen kaffebønner i kaffeerstatningen, og det eneste, der gjorde at det mindede om kaffe, var den bitre smag og den mørke farve.

Alligevel var der efter krigen mange, der havde "glemt" hvordan rigtig kaffe smagte, og faktisk slet ikke kunne lide den mere. Og så var det også billigere at tilsætte kaffen lidt erstatning og spare på de rigtige kaffebønner.

Et af de mest kendte mærker var Richs og deres slogan var "Det er Richs der drik`s".

Når man købte Richs, lå der i pakken et billede. Der var mange børn, der samlede på Richsbilleder, og satte dem i et album. Her kan du se et samlealbum med Peter Pan.